

R. D. Llorens Lliteras, Director
Seminari
PALMA
CENTIMO
ESPAÑA
CORREOS

Any XI Núm 414
ARFA 31 Desembre 1927.

DEU I PATRIA

PREUS
Artá, i comarca any 4 Ptas.
A fora id 6 »
Extranger id 10 »

L'exposició del Llibre Català a Madrid

Com una gentil reina adolescent qui porta de róssec un estol de pages innombrable, la nostra llengua s'es presentada a Madrid amb el seguici gloriós de sis milia volums, tots estampats durant aquests vint i set anys darrers. La nostra llengua heroica —mel per la boca i per l'orella melodia— després de rossegar molts anys entre els fems de l'indeferència i de l'obliança, s'és posat, altre pic, sou mantell ríal de púrpura i s'és enjoiellada tan magníficament que ningú sabria veure sota l'esplèndit ropatge d'avui aquella mateixa Ventafocs foragitada de les ciutats, considerada indigna de presidir les festes de la bella poesia i de prendre part en les tasques de l'alta cultura, que vivia pels sots feréstecs, per les afraus i montanyes selvatges, sense gaire més amics que es campers i bosquerols.

Beurada sia l'hora en què fou inaugurada aquesta exposició! Nosaltres mateixos, hojament enamorats de la llengua catalana, no ho sospitavem tan sols que fos possible tanta abundor i tanta balquena després de tres sigles d'esterilitat completa, i és que verament aquí té saba el terror i la gleva indígena, l'agre de la terra és d'una meravellosa inexhaurible fecunditat.

Peró ço que volem remarcar d'una manera especial, perquè és un bon síntoma és que aquesta exposició del Llibre Català fou promoguda pels nostres germans de Castella, els quals—llevat d'un nombre insignificant qui per atavisme, són inímies nostres—ens han acollit amb un abraç cordial, ens han obert amicalment les

seves portes i han fet tot ço que podien per exaltar a Catalunya. Aixó ens umpl les entranyes de satisfacció i fa bullir la sang d'entusiasme. En aquesta hora solemne en que arriba a la seua pleuitut un poble qui no vol morir, renovam, altre vegada, el vot de fidelitat eterna a la llengua catalana que ha tenguda la rara virtut d'aixecar el nostre esperit i de suscitar el renaiament que hom diu que és únic i sense exemple dins tota l'història del pensament humà. I aquest vot ens imposa la suavíssima obligació de treballar, i no parar, fins que hajem conseguit col·locar dignament la nostra llengua al costat de les altres llengües literàries d'Europa, sense fer gens de cabal dels qui toleren que usem d'ella en la poesia, novel·la i teatre, però que ens aconsellen—quins consellers!—que la rebutjem quant se tracti d'obres filosófiques i científiques, com si l'alta cultura li fos un camp vedat. Diuen que les fites del nostra idioma són poc amples, mes nosaltres respondrem que la perfecció d'una llengua no dependeix, ni d'un bon troç, de la seua extensió, sino de l'amor que sos fills li porten i del treball esmersat en embellir-la i purificar-la, fent-la apta per totes les manifestacions del pensament i per totes les filigranes del bell parlar. I en el nostre cas, si ens manca extensió geogràfica, del demés en tenim de sobres.

Ningú pot senyalar, *a priori*, límits a la creixensa dels éssers vivents, i la llengua catalana és quelcom viu com ho demostra aqueixa magnífica

exposició de Madrid.

Ningú li pot senyalar límits ara que ella aixeca a tot arreu foguerades d'entusiasme, ara que és estimada i volguda amb aquella mena de furor amb que estimen els fills pródigs, i tenim dins l'ànima un desig vivíssim d'honorarla i de guanyar per ella totes les palmes i totes les corones. No volem disgregar les nostres energies, no volem abandonar l'únic element de cultura que de veres ens escau i l'únic que de veres ens ha fet progressar, car aixó seria el nostre suícidí moral i an el suícidí ningú hi té dret, ni els particulars ni les colectivitats. El nostre poble ara avensa unit, i de l'unió en surten coses grans. Els fils d'aigua que regalimen de les montanyes, el broil dels aubellons i fontinyols, la correntia dels torrents i rieres, quan ajunten sos caudals, fan un riu amplíssim que res l'atura; així també de les voluntats unides cap a un ideal comú en pervindrà una força incontrastable i seran causa eficaç de que comensin prest els sigles d'or de la nostra llengua. I grasia a Deu, que de cada dia són més estrets els vincles d'unió i de cada dia revenen més els nostres entusiasmes envers d'aquest ideal, així com les aigües d'un riu quant les neus se fonen i les plujes creixen i s'allarguen sense fi . . .

FELIX

AMONESTAMENTS

Dedicats a Gaudeni tot agraint-li sa bella cançó.

De bons consells no 'n sies fart,
sinó tria'n la millor part
i ja veuràs que prest o tard,
seran ta guia.

Molts Anys! . . . *La Redacció de Llevant desitja a tots sos lectors un feliç any nou.*

Seran tos dòcils servidors,
com no 'n tendràs mai de millors,
que esclariràn de resplendors
la teua senda.

Fica't al cap ço que't diré:
qu'it vol trair o t'ha mestè
un mes abans et vendrà a fè
la torniola.

Mes, tu que ho sabs, esquiva el
[llaç;
els amics vers estàn més clàs
que a dins Mallorca: els campanàs
sense campanes,

Com fugiries d'un mesell,
d'un emp stat o d'un bordell,
procura, aixís, fugir-ne d'el
a corre-cuita.

Que és un traïdor, un deslleal,
sa llengua adula i fa més mal
que no el coltell, que no el punyal
ple de metzines.

Ell te voldria dà entenent
que el sol es lleva en el ponent,
i que a beure aigua an el torrent
els puigs devalten.

Mes, no els escolts a sos engans,
velars amb moix rient i blans,
mès tost posa't les dues mans
a les orelles.

Tal com la mar blava i lluent
tapa els esculls pérfidament,
i encar no passa un bastiment
com ja el mosseguen,

Així sa faç amb un sorrís
l'ocultarà l'intern abís
de sa maldat, i ara t'avís
que encara és hora.

Perque si hi caus en sos paranyes
de ton malastre en treurà guanyes
i escarnirà, crudel, tos planys,
que així hi engreixa.

No sies com l'incaut pagés
qui de la víbora fou oprés
quan sa calor li hagué t: amés
de ses entranyes.

Es fum d'estopa s'amistat;
com més son cas sia extremat
menys el creuràs; si està enfangat
que graponeji.

Tira't de cap a dins un pou,
primer que consenti a dñ el jou
del vil traïdor qui sempre fou
un monstre horrible.

Que't cercarà si tens bon temps,
mes, a sos ulls seràs just fems,
si la fortuna un jorn te venç
sota sa roda,

Que no t'hi veja mai caigut!
car ran de tu hi passarà mut
malgrat la vida i la salut
li sacrificuis.

Aprèn de fer ço que t'he dit,
posa-ho colgat al fons del pit
i així en treuràs tot el profit
que te caldria.

FELIX

Per tractarse d'un fill de la nostra
vila, Rector que fou de La Pobra,
reproduim el siguent article de "El
TERRUÑO" setmanari de dita població:

NOTAS DE ANTAÑO

*Dr. D. Pedro Francisco Sard y
Torres, Presbítero, Cura párroco de
La Puebla año 1827.*

En la Curia real de esta villa, es-
cribanía de D. Bartolomé Cladera,
Notario, se encuentra una informa-
ción recibida a solicitud del propio
Rector, por demás curiosa y creenos
ha de ser del agrado de nuestros
lectores, por tratarse de un antepa-
sado nuestro que hace un siglo ocu-
paba la cabecera de nuestra Iglesia
parroquial.

Para sus fines particulares le inte-
resó acreditar su buena conducta y
justificar que en el tiempo que go-
bernó la Constitución era mirado por
desafecto a ella y por amante del Al-
tar y del Trono, demostrando este a-
mor en público y en privado así en el
púlpito como en las conversaciones
particulares.

Estando precisado a explicar la
Constitución, como los otros párro-
cos de la Isla, lo haría con mucha
flojedid, leyendo un corto párrafo,
dándole siempre el sentido a favor
de la Religión y del Trono.

Y anulada la Constitución le mos-
tró con hechos públicos y privados
su satisfacción por el feliz restableci-
miento de S. M. Fernando VII en la
soberanía y demás derechos de que
se veía privado, esmerándose siempre
en procurar la paz de sus parroquia-
nos o feligreses.

No fué notado, ni se sabe perlene-
ciera a secta alguna secreta ni tam-
poco a patriótica, antes bien, siem-
pre se le vió declamar contra estas

malas doctrinas, aún en tiempo de la
Constitución.

Este vecindario generalmente se
mostró contento y satisfecho del
Rector Sard por sus buenos oficios,
socorriéndole en sus necesidades, as-
sistiendo a los pobres y enfermos y
procurando la paz de los hermanos
en sus desavenencias y discordias; y
el mejor aumento y decencia del
Templo santo y de las funciones de
la Iglesia.

Declararon en dicha información el
Doctor en Medicina D. Juan Serra,
médico personero del común de esta
villa, D. Andrés Serra capitán del
tercio de voluntarios realistas, D.
Gabriel Andreu, notario, el Doctor
en ambos derechos D. Ramón Serra,
regidor y otros.

Por la copia
R. T.

LES FESTES PASSEDES

Passaren ja les de Nadal d'enguany
i per cert en elles feu hermoses dia-
des. Casi no 's sentia fret i un bon
sol convidava a sortir de casa i anar
a fer visites com és consuetut i as-
sistir a les funcions religioses. En
quant an aquestes devem dir que en
les dues iglésies se celebraren hermo-
ses matines i tant la Parròquia com
el Convent se pot dir que estaven
plens. A la Parròquia el «Chor St.
Salvador» cantà parts de misses
d'En Perossi combinad's i algunes
cançons nadalenques. Cantà la sibil-
la En Juan Ginard (a) Vio i.

En la segona festa s'hi celebrà
Ofici solemne amb motiu de la bene-
dicció d'un nou quadro representant
Sant Nofre, obra del pintor ciutadà
En Furò, que fonc posat en la cape-
lla de St. Jusep. Predicà el Rt. P.
Ginard de St. Felip Neri.

En el Convent, s'hi celebraren les
Coranta Horés dedicades al Naixe-
ment de Jesús, les quals comensaren
el dissapte de Nadal i acabaren en
la segona festa a vespre. Predicà els
sermons del Triduo el Rt. P. Com-
pany T. O R.

Demà a la Parròquia s'hi celebra-
rà solemne festa en honor del SSm.
Nom de Jesús, i el dia dels Reis de-
capvespre la festa a càrreg de la
Congregació Mariana que ja anun-
ciarem en el n.º passat. En el Con-
vent s'hi cantarà el dematí, l'Ofici que
cada any la Caixa Rural sol dedicar
al Bt. Bernadí de Felitre i el decap-
vespre s'hi ferà l'adoració del Nin
Jesús, amb plàtica pels Terciaris.

De Son Servera

Per diumenge primer de gener està anunciat a n'el teatre «Unión» el debut de la companyia Estelrich, la qual posarà en escena el drama «En mitad del corazón».

—S'ha traslladada a la Plaza d'Antoni Maura la farmàcia de D. Miquel Nebot,

—Disapte 24 del corrent s'acabaren a la Parròquia els Exercicis espirituals que deixà establerts D^a. Magdalena de Can Nebot (q. s. g. h.) predicats p'el P. Salom.

DEFUNCIO—Antoni (a) Senet. A. C. S.

Corresponsal

DE CANOSTRA

ESPECTACLES

—Durant les festes passades en el Teatre Principal hi actuà una companyia dramàtica de Ciutat dirigida per En Balaguer.

El dia de Nadal posaren en escena *Mar i cel* en castellà i a l'endemà se li posà *El Señor feudal* de En Dicueta també en castellà.

En la primera representació, la Companyia debutà amb fluïxetat, deixant molt desganat al numerosíssim públic que de gom a gom omplia l'ample sala del teatre. Fou així causa de que, en la nit de la segona festa el teatre se trobàs casi buit, no obstant la millor presentació escenogràfica i millor treball de la Companyia.

CAIGUDA MORTAL

Dimars dematí tocaren un Extremaunció i prest se va dir que era per la Madona Juana M^a. Llabrés Sancho (a) de sa Caseta del Guindando, la qual estava ben bona i pujà dalt la sala per dur ordi i a davallar, com l'escala no té arrambador, perdé l'equilibri caiguent abaix. Pegà de cap i s'obrí una grossa ferida i morí d'n breus moments. Com fou una mort que semblava causada per desgràcia, heu intervingué l'autoritat judicial. Practicada l'autopsia el ditamen facultatiu fou de que tengué un atac de congestió cerebral morint ins-

tantáneament i al caure pegà a la paret d'enfront de l'escala fentse la ferida en el cap, la que no era mortal. Sentim tal desgràcia i acompanyam sa família amb el sentiment. Al cel sia.

MALALT

La setmana passada s'hagué de jeure de un costipat fort el sargent jubilat de la Guardia Civil D. Juan Noguera, i prest li pegà als pulmons. Tant s'agravà en poc temps que el dia de Nadal a entrada de fosca li foren administrats els Sants Sagraments. Mes, desde les hores ha fet trenc la malaltia i se troba molt millor. Deu vulga que segueca la milloransa i quedi totalment restablert.

DESGRACIA

Dia 20 a vespre, la filla petita de'n Pere Miquel Bolló, caigué pegant amb el bras i cara damunt una lata encesa quedant amb moltes cremadures de les quals segueix millor.

BENVENGUDES

Dia 20 arribaren a Palma procedents de Montivideu les Stes. Maria i Catalina Blanes Viale aont havien anades per la mort del seu germà el notable pintor D. Pere. Són portadores de sos quadros amb els quals pensen fer una exposició, que s'espera amb entusiasme.

VIATICADA

—Ho fou l'altre setmana sa mare de Na Maria Garrida del carrer de Pedra Plana, la qual havia estada atacada de gota. Segons notícies ha millorat bastant. Deu vulga que segueca millorant si convè.

NOUS CARRECS

—En la llista dels nous Jutges i Fiscals de Balears apareixen nomenats per la nostra vila els sigüents:
Jutge D. Pere Amorós Amorós. Suplent D. Llorens Mas Mora.
Fiscal D. Antoni Salas Antich i suplent D. Andréu Femenias Casellas.
Enhorabona a tots.

LA CONGREGACIO MARIANA

—Hem estat convidats als actes que demà celebrarà la Congregació Mariana amb motiu de l'inauguració del nou local a «Can Mas». Demà decapvespre la Congregació partirà

del local vey amb la banda de música; ferà una volta i anirà a pendre possessori del nou, que se beneirà seguidament i en ell s'hi entronisará el Sagrat Cor de Jesús. Amb aquest motiu s'hi ferán alguns discursets. Després se donará un lunch als convidats.

El vespre en la seua sala-teatre s'hi posarà en escena "El Soldado de San Marcial".

Agraim coralment l'invitació i desitjam molta prosperitat a tan florida Associació, tot donant-li la enhorabona més coral.

DEL TEMPS

—Segueix fent un hivern ben soportable. Ha fets una partida de dies de bon sol, que semblaven de primavera. Els matins si que fa fredor que causa gelades. Ahir feu el dia humit i fins prová de brusquetjar però avui durant la nit ha plogut i fa més fret.

REGISTRE

NAIXEMENTS

—Dia 21 Catalina Muntaner i Torrens fia den Tomeu Barbassa i Maria Torrens.

—Dia 26 Sebastiá Llaneras Gili fíy d'en Juan Sua i Na Maria Sua.

MORTS

Dia 27—Juana Maria Llabrés Sancho (a) De Sa Caseta, de 69 anys, viuda, de Congestió cerebral.

CASAMENTS

Dia 24—Francesc Reyó Danús (a) Masset amb Pereta Aguayo Saez.

Mercat d'Inca

Bessó (quintà) 145'00 pesetes.
Blat (cortera) 27'00 Id.
Xeixa a 27'50 id.
Ordi mallorquí a 16 50 id.
Id. Forasté a 15'50 id.
Civada mallorquina a 14'50 id.
• forastera a 14'00 id.
Faves veyes i cuitores a 37 00 Id. pel bestia 29'00.
Maiz a 00 00 100 kg.
Porcs grassos 0 00 arrova
Gallines

Banco Catalán Hipotecario

PALMA DE MALLORCA

Oficinas Provisionales

VALLORÍ 2

Telégramas: BANKAIP

Teléfono: 251.

CAPITAL SOCIAL 25.000.000

CASA CENTRAL BARCELONA

Préstamos hipotecarios, negociación y descuentos de letras, cuentas corrientes a la vista y a plazos fijos, y en general toda clase de operaciones bancarias.

ACCIONES 6 p8

AGENCIA DE ARTA A PALMA
I VICEVERSA DE
ANTONI GILI (A) COMUNA
Y
B^{ME}. FLAQUER (A) MANGOL
SERVICI DIARI EN PRONTITUT I ECONOMIA
DE PREUS
ENCARREGS A DOMICILI
Palma -- Banch de S'oli, 24
DIRECCIO: Artá--Can Mangol, Angulo
* --Can Comuna Gentro

GRANJA BARCINO

PER TOTA CLASSE D'AVIRAM DE RAÇA
GUNIS, COLOMS, ALIMENTS ESPECIALS
PER POLLS, I Ponedores, INCUBADO-
RES; ANELLES. PLANS I CONSULTES.
--(H) CONSELL-MALLORCA--

ALMACENES MATONS

DE
RAFAEL FELIU BLANES
CALLE DE JAIME II n.º 39 a 149
Palma de Mallorca
SASTRERIA PARA SEÑORA
Y CABALLERO
ARTICULOS Y NOVEDADES
PARA VESTIR DE TODAS CLASES

Ensamades i panets

En lloc se troben millós que a la
PANADERIA Victoria
ES FORN NOU
DEN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobaren sempre pans
panets galletes, bescuits, rollets, i tota
clasa de pasticeria.

TA BE SE SERVEIX a DOMICILI
Netedat, prontut i economia
DESPAIG:
Carrer de Palma 3 bis. ARTA

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

té una Agencia entre Artá i Palma i hei
va cada dia.

Serveix amb prontut i seguredat tota
classe d'encàrregs

Direcció a Palma: Harina 8. An es cos-
tat des Centro Farmacèutic.

Artá: Palma n.º. 5

Tienda Vicens
PRECIOS FIJOS Y MUY REDUCIDOS

EN
Tejidos y toda clase
de
Merceria comestibles
Perfumeria

SE VENDEN MAQUINAS DE COSER

PFAFF E IMPERI

y toda clase de instrumentos

J V. CALLE DE A. BLANES 38

Automòvils de lloguer

DELS GERMANS

SARD (A) TERRES

A cada arribada de tren van a l'Estació.
Tenen servici combinat amb el Ferrocarril.

Excursions a Ses Coves, Calarratjada i demés
punts de Mallorca a preus convenguts.

DIRIGIRSE:

Carré d'En Pitxol n.º 8. } ARTA.
Id Son Servera n.º 29 }

NAUMAN
MAQUINAS PARA
COSER Y BORDAR

La Fábrica más grande de Máquinas
para coser y bordar del continente.

(MARCA ALEMANA)

DEPOSITARIO EXCLUSIVO EN ARTA

CAN GANANSI